

Ert datum:
1 juli 2022

Er ref:
N2022/01526

Datum:
8 juli 2022

Diarienummer:
UHM-2022-0177

Näringsdepartementet
Enheten för marknad och konkurrens
n.statsstod@regeringskansliet.se

Samråd gällande ändringar i allmänna de minimis-förordningen N2022/01526

Sammanfattning

Upphandlingsmyndigheten tillstyrker att takbeloppet justeras till följd av inflationen och den ekonomiska utvecklingen. Upphandlingsmyndigheten menar att takbeloppet inte bör överstiga 250 000 euro. Upphandlingsmyndigheten avstyrker att ett obligatoriskt offentligt register införs med hänsyn till de administrativa kostnader som förknippas med sådana system.

Inledning

Upphandlingsmyndigheten yttrar sig utifrån uppdraget att ge vägledning i statsstödsfrågor till kommuner och regioner. Bland de många frågor som ställs till Upphandlingsmyndigheten märks ett stort intresse för att lämna ut stöd i enlighet med Förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse (de minimis-förordningen), speciellt till ideella organisationer.

Europeiska kommissionen (Kommissionen) genomförde år 2019 kontroll av ändamålsenligheten hos reglerna om statligt stöd vilket visade att de minimis-förordningen på det hela taget har varit ändamålsenlig. Kommissionen ser dock kontinuerligt över statsstödsregleringen och har för avsikt att höja taket för de undantagna beloppen mot bakgrund av inflationen samt förbättra transparensen

avseende reglerna för stöd av mindre betydelse genom att inrätta ett obligatoriskt offentligt register för sådant stöd.

Synpunkter på Kommissionens initiativ

Höjningen av takbeloppet

Enligt 2022 års budgetproposition är fokus för regeringens arbete på statsstödsområdet att de stöd som ges ska vara välriktade, effektiva och bidra till politiska målsättningar.

EU:s statsstödsregler skapar genom kommissionens kontroll ett system där alla stödåtgärder utformas enligt principerna om nödvändighet och proportionalitet för att säkerställa att stöden bidrar till de politiska målsättningarna utan att konkurrensen begränsas mer än nödvändigt.

EU-domstolen har konsekvent ansett att även mindre stödbelopp kan begränsa konkurrensen. Den allmänna de minimis-förordningen undantar dock trots detta mindre stödbelopp från kommissionens kontroll av statsstöd om villkoren i förordningen är uppfyllda.

Höjda stödnivåer motiverar mer kontroll. Upphandlingsmyndigheten har förståelse för att takbeloppet om 200 000 euro som infördes 2006 kan behöva justeras utifrån den inflation och ekonomiska utveckling som förväntas fram till 2030.

Prisutvecklingen motiverar dock knappast en större höjning av takbeloppet än 250 000 euro.

Större höjningar av takbeloppen minskar kontrollen av statligt stöd inom EU samtidigt som svenska kommuner och regioner är förbjudna att lämna stöd till enskild näringsverksamhet om det inte finns synnerliga skäl. Det finns därmed en risk för att lokala investeringar kan flytta till städer i andra EU-länder om de städerna tillåts lämna större stöd utan någon egentlig kontroll av stödets nödvändighet och proportionalitet.

Ett obligatoriskt offentligt register för de minimis-stöd

Den nuvarande de minimis-förordningen innebär en form av egenkontroll där stödmottagare får intyga att de inte mottar annat stöd av mindre betydelse som innebär att det samlade stödet överstiger takbeloppet i förordningen.

Upphandlingsmyndigheten håller med kommissionen om att ett obligatoriskt offentligt register skulle kunna bidra till en ökad transparens av tidigare lämnade stöd till företag och bidra till större insikt om reglerna kring de minimis-stöd och därmed också till minskad risk för återkrav av lämnade stöd.

Ert datum:
1 juli 2022

Er ref:
N2022/01526

Datum:
8 juli 2022

Diarienummer:
UHM-2022-0177

Det finns dock utmaningar med ett sådant register med hänsyn till sekretessbestämmelser som gäller för företagshemligheter och personuppgifter som skulle behöva hanteras. Ett register löser inte heller de tillämpningsutmaningar som uppstår när ett stort antal olika stödgivare ska bedöma om alla villkor i begreppet statligt stöd i artikel 107.1 EUF-fördraget är uppfyllda. En ökad transparens kring de minimis-stöd garanterar därför inte att alla företag kan konkurrera på samma villkor och kan inte jämföras med den kontroll av statligt stöd som kommissionen garanterar genom övriga delar av statsstödsregelverket.

Upphandlingsmyndigheten ställer sig frågande till Kommissionens argument om att ett obligatoriskt register skulle medföra mindre administration för stödmottagande företag. Beroende på hur förpliktelsen utformas för myndigheterna att rapportera lämnade stöd av mindre betydelse kommer stödmottagande företag i mer eller mindre utsträckning att fortsätta att behöva lämna uppgifter.

Inriktningen på Kommissionens initiativ innebär att myndigheter som lämnar stöd av mindre betydelse, exempelvis kommuner och regioner, kommer att i fortsättningen behöva rapportera stödet till ett obligatoriskt register. Det i sin tur leder till ökad administration hos myndigheterna vad gäller den faktiska rapporteringen. I små kommuner med små resurser kan sådan ökad administration bli betungande. Det i sin tur kan leda till att sådana kommuner kanske undviker att lämna ut stöd som hade kunnat lämnats ut enligt de minimis-förordningen.

Upphandlingsmyndigheten anser att det kan ifrågasättas om de administrativa kostnaderna för svenska myndigheter som skulle följa av kravet på ett obligatoriskt offentligt register för de minimis-stöd är proportionella i förhållande till små stödbelopp som i sig inte anses påverka konkurrensen och samhandeln inom EU.

I ljuset av ovanstående avstyrker Upphandlingsmyndigheten att ett obligatoriskt offentligt register införs.

Några reflektioner med anledning av Kommissionens initiativ till obligatoriskt register

Upphandlingsmyndigheten konstaterar att förslaget om obligatoriskt register väcker en del frågor, bland annat om rapporteringen av lämnade de minimis-stöd till det obligatoriska registret. Några exempel på frågor:

- Vilka blir konsekvenserna om en rapportering är bristfällig?
- Inom vilken tidsram måste ett lämnat de minimis-stöd rapporteras till registret?
- Vem har ansvaret för att det lämnade stödet rapporteras till det obligatoriska registret? Vad får det för konsekvenser för stödmottagaren om exempelvis stödgivaren har ansvaret att rapportera men inte rapporterar?

Er datum:
1 juli 2022

Datum:
8 juli 2022

Er ref:
N2022/01526

Diarienummer:
UHM-2022-0177

Eftersom en höjning av takbeloppet för de minimis-stöd samt införande av obligatoriskt register kan ha potentiell påverkan på handeln mellan medlemsstaterna skulle en konsekvensutredning behöva göras. En sådan konsekvensanalys borde också kunna påvisa eventuella konsekvenser för begreppet statligt stöd.

Generaldirektör Inger Ek har beslutat i detta ärende. Statsstödsspecialisten Cecilia Östrand har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också statsstödsexperten Magnus Lindbäck och tillförordnad enhetschef Sofia Mårtensson deltagit.

Inger Ek

Cecilia Östrand